

”Småskalig vattenkraft blir alltid ett bondeoffer”

Efter en snart två år lång paus av vattenkraftens miljöprövning väntar en omstart. Men företrädare för den småskaliga vattenkraften menar att inget i grunden har ändrats.

I december 2022 pausade Tidöregeringen den nationella omprövningen av vattenkraftens miljövillkor. Sedan dess har omstarten flyttats fram och det datum som nu gäller är den 1 juli 2025.

Kritiken från branschen gäller framför allt en obalans när möjligheten till fria vandringsvägar för lax och öring ställs mot energiproduktion, klimatnytta, kultur- och rekreationsvärden, översvämningensrisker och beredskapsfunktioner.

Den regeringspromemoria som sedan augusti 2024 är ute på remiss kommer inte att ändra på något, menar Johan Hillström, ordförande i Västsvensk Vattenkraftförening och själv kraftverksägare.

– Vi ser inga förenklingar, snarare försämringar. Jag kan tycka att det är svagt av en borgerlig regering att inte få till det här, säger Johan Hillström.

Ges lägst prioritet

Nyckeln för vattenkraftsägarna är att vatten lättare ska kunna klassas som kraftigt modifierade, KMV, vilket sänker kraven på miljöåtgärder. Sådana skrivningar finns visserligen med i förslaget men hela tiden med förbehållet att bedömningen ska ske utifrån den nationella tillgången på vattenkraftsel.

Johan Hillström reagerar på att vattenkraftsproduktionen delas in i tre klasser där den småskaliga sorteras in i klass 3 och därmed ges lägst prioritet. Indelningen härrör ursprungligen från statliga Vattenfall men tycks ha blivit politiskt accepterad.

Johan Hillström, ordförande i Västsvensk Vattenkraftförening, ser inga förbättringar för småskalig vattenkraft i den promemoria som nu är ute på remiss.

Foto: Göran Berglund

– Det innebär att alla verksamheter inte är lika inför lagen, menar han.

I promemorian konstateras bland annat att de cirka 1700 småskaliga anläggningarna ger ett så litet reglerbidrag att de ”ur ett nationellt perspektiv inte behöver föranleda att de påverkade vattnen klassas som kraftigt modifierade”.

Senare kommer ändå en brasklapp om att anläggningar i enskilda fall kan ha en sådan betydelse för lokal eller regional elförsörjning att en KMV-klassning kan komma i fråga.

– Som jag ser det har politikerna blivit grundlurade av tjänstemännen. Vilket inte är så konstigt när de personer som nu utformar regelverket är desamma som har gjort det tidigare, säger Johan Hillström.

Motstånd inom Liberalerna

Han är också kritisk mot att det endast är sex av de 65 remissinstanserna som på något sätt kan sägas stå på den småskaliga vattenkraftens sida.

En annan punkt som företrädare för småskalig vattenkraft ser allvarigt på är att det ska läggas ett större utrednings-

Riksdagsledamoten Magnus Jacobsson (KD) har engagerat sig för den småskaliga vattenkraften och är orolig för att Tidöavtalets löften om bättre villkor inte kommer att uppfyllas.

Foto: Göran Berglund

ansvar på verksamhetsutövaren att komma in med data och underlag, något som i regel är mycket kostnadskrävande.

Johan Hillström konstaterar att motståndet mot småskalig vattenkraft främst finns inom Liberalerna som ju också innehar posten som miljö- och klimatminister.

– Småskalig vattenkraft blir alltid ett bondeoffer. När Socialdemokraterna regerade fick Miljöpartiet motsvarande inflytande i frågan som väl inte anses tillräckligt viktig för att ta strid om. Små partier får en makt som inte står i proportion till deras storlek.

”Befarar en svekdebatt”

Västsvensk Vattenkraftförening har bland annat bjudit in riksdagsledamoten Magnus Jacobsson (KD), som tidigare har engagerat sig för de småskaliga kraftverkens villkor, för att berätta om sina farhågor.

Efteråt skrev Magnus Jacobsson i sociala medier att han nu befarar en svekdebatt. I frågestunden under riksdagens interpellationsdebatt den 26 september tog han upp ämnet med miljö- och kli-

matminister Romina Pourmokhtari (L).

– Jag blev väl inte så mycket klokare av svaren mer än att hon lovade att titta noga på remissvaren och att ta hänsyn till den oro som finns, säger Magnus Jacobsson.

När han gjort sökningar i promemorian har han fått 51 träffar på ordet ”nationell”. Däremot inget om självhushållning, vattentäkter, äganderätt, vattenregleringar eller fastighetsvärden.

– EUs vattendirektiv har ett enda syfte och det är att människor och djur ska ha ett bra dricksvatten. Det är inte till för att främja fiskvandring, säger Magnus Jacobsson.

Det kan verka lite märkligt att du tar debatt mot en minister i ditt eget regeringsunderlag?

– Vi är fyra olika partier och det är ingen hemlighet att Liberalerna i långa stycken är ett storstadsparti. Men det står i Tidöavtalet att regeringen ska underlätta för småskalig vattenkraft och det är vad jag har gått till val på.

Hur har Sverige hamnat här i tillämpningen av Vattendirektivet?

– Genom en oerhört stark lobbyism från miljörörelsen och sportfiskarna i kombination med myndighetsaktivism. Det kan jag stå för, säger Magnus Jacobsson.

I sitt ganska översiktliga svar betonade Romina Pourmokhtari att regelverket ska vara rättvist och att förhållningssättet ska skilja sig från tidigare tillämpning.

– Vattenkraftsägarna ska inte komma i kläm, sa ministern under frågestunden.

Remissvaren ska vara lämnade senast den 22 november.

Göran Berglund 010-184 42 83
goran.berglund@landlantbruk.se

envuTM

Det bästa valet för effektiv bekämpning av gnagare

se.envu.com

Använd bekämpningsmedel med försiktighet. Läs alltid etikett och produktinformation före användning. Observera alla varningsfraser och symboler.

